

DEN NORSKE
TURISTFORENING

BÆREKRAFT- RAPPORT

2024

En stemme for naturarven

I 2024 fikk vi servert noen alarmerende tall. 79 kvadratmeter natur ødelegges hvert eneste minutt. Til sammen 44.000 naturinngrep på bare fem år, mellom 2017 og 2022.

Ved hjelp av kunstig intelligens, satellittbilder og glitrende journalistisk arbeid viste NRK hvordan naturen i Norge forsvinner bit for bit. Alt uten en overordnet plan. «Norge i rødt, hvitt og grått» ble en av de mest leste sakene på NRK noensinne. Etterpå kunne vi følge den folkelige oppsynsmannen Bård Tufte Johansen som dro landet rundt for å finne ut hva som skjer med naturen vår og hvorfor.

Med stor medieoppmerksomhet rundt bit-for-bit-nedbyggingen ble kanskje 2024 det året hvor Norge våknet opp og virkelig så omfanget av naturtapet. Nedbygging av natur var for alvor satt på dagsorden.

DNT meldte seg raskt på i debatten og pekte på at våre folkevalgte må få opp øynene for hva som skjer med landet de er satt til å passe på. De må våge å ta valgene som kan redde naturen vår. Vi kan ikke lenger legge naturarven ut på billigsalg.

Naturmeldingen svikter

Likevel: Økt bevissthet betyr ikke nødvendigvis politisk handling, og fortsatt mangler vi tiltak som kan snu utviklingen. I september 2024 la

regjeringen frem en ny stortingsmelding om naturmangfold som skulle være redningsplanen for naturen vår. Planen skulle vise hvordan Norge kan bidra til å nå det globale målet om å stoppe og reversere tapet av natur. Dessverre ble meldingen en stor skuffelse. Til tross for at meldingen bygger på et omfattende faktagrunnlag, inneholder den få tiltak som faktisk kan bidra til å sette oss på rett kurs og følge opp det Norge har forpliktet seg til gjennom FNs naturavtale.

DNT - naturens stemme

Dagens nedbygging er et resultat av en rekke politiske avgjørelser som nedprioriterer naturen. Derfor jobber DNT målrettet for å påvirke både i lokale saker og opp mot det nasjonale rammeverket for naturen vår. Her er noen av våre oppfordringer til alle landets folkevalgte:

➤ Gjennomfør en planvask i kommunen. Det vil si: gå gjennom gamle areal- og reguleringsplaner med mål om å beskytte natur som i dag er satt av til nedbygging.

➤ Kartlegg grå areal – allerede nedbygde områder som kan gjenbrukes – og bruk disse

områdene til ny utbygging.

➤ Sett mål om arealnøytralitet. Det vil si at det skal være null netto tap av natur ved all utbygging, og at en må restaurere natur som i dag er ødelagt for å kompensere for nye naturinngrep.

Naturopplevelser er medisin mot naturtap

Med manglende politisk handlekraft kan det synes umulig å stanse naturtapet, og i mitt lange liv som naturglad vandrør har jeg sett mer og mer natur forsvinne. Buldrende fosser og stryk er lagt i rør, fjellets stillhet er overtatt av vindturbinenes støy, nærskogen ble til næringsareal, gammelskogens eventyr ble spist opp av hyttefelt og sangen fra fuglefjellet har stilnet. Litt etter litt har flotte biter av naturen blitt borte, og med det også muligheten til gode naturopplevelser.

Samtidig har jeg i mine syv år som styreleder i Norges største friluftslivsorganisasjon sett hvordan friluftslivet spiller en avgjørende rolle i møte med mange store samfunnsutfordringer. Ikke bare for menneskene, men også for naturen: Gjennom små og store naturopplevelser styrker vi folks forhold til natur.

Og kanskje er nettopp dette en del av løsningen for å vekke folks engasjement og politisk handlekraft: Mer kontakt med natur. Forståelse og respekt for det finstemte samspillet og det sårbare livet der ute.

Opplevelser.

Minner.

Hjerter som banker for naturen.

Så kanskje er det slik at veien til å stoppe naturtapet må gå gjennom folks hjerter. Derfor tror jeg at vårt tilbud - for alle - er en del av løsningen på naturkrisen vi står i. På naturens premisser og med høy grad av bevissthet om vårt eget fotavtrykk skal vi fortsette å vise vei, ut i natur og inn i folks hjerter. For det vi er glade i, det tar vi vare på.

Per Hanasand

PER HANASAND

Styreleder i DNT
per.hanasand@dnt.no

VI SKAL LEVERE - OG RAPPORTERE

➔ For hvert av målene i DNTs bærekraftstrategi er det utarbeidet egne måleparametere som skal hjelpe oss med å beskrive status og utvikling i bærekraftarbeidet.

➔ DNTs foreninger og betjente hytter skal årlig rapportere på disse måleparameterene i en felles plattform utviklet i samarbeid med Miljøfyrtårn.

➔ Basert på informasjon som kommer fram i rapporteringen, vil DNTs administrasjon utarbeide en felles bærekraftsrapport hvert år fram til og med 2030.

Kontaktperson:

Seksjonsleder natur og bærekraft,
DNT sentralt
Ingeborg Wessel Finstad
ingeborg.finstad@dnt.no

Rapporten er utarbeidet ved hjelp av Øyvind Kristiansen i Mediamania og Trygve Sunde Kolderup i SPOR.eco. Forsidebildet er tatt av Marius Dalseg Sætre.

DNT I TALL

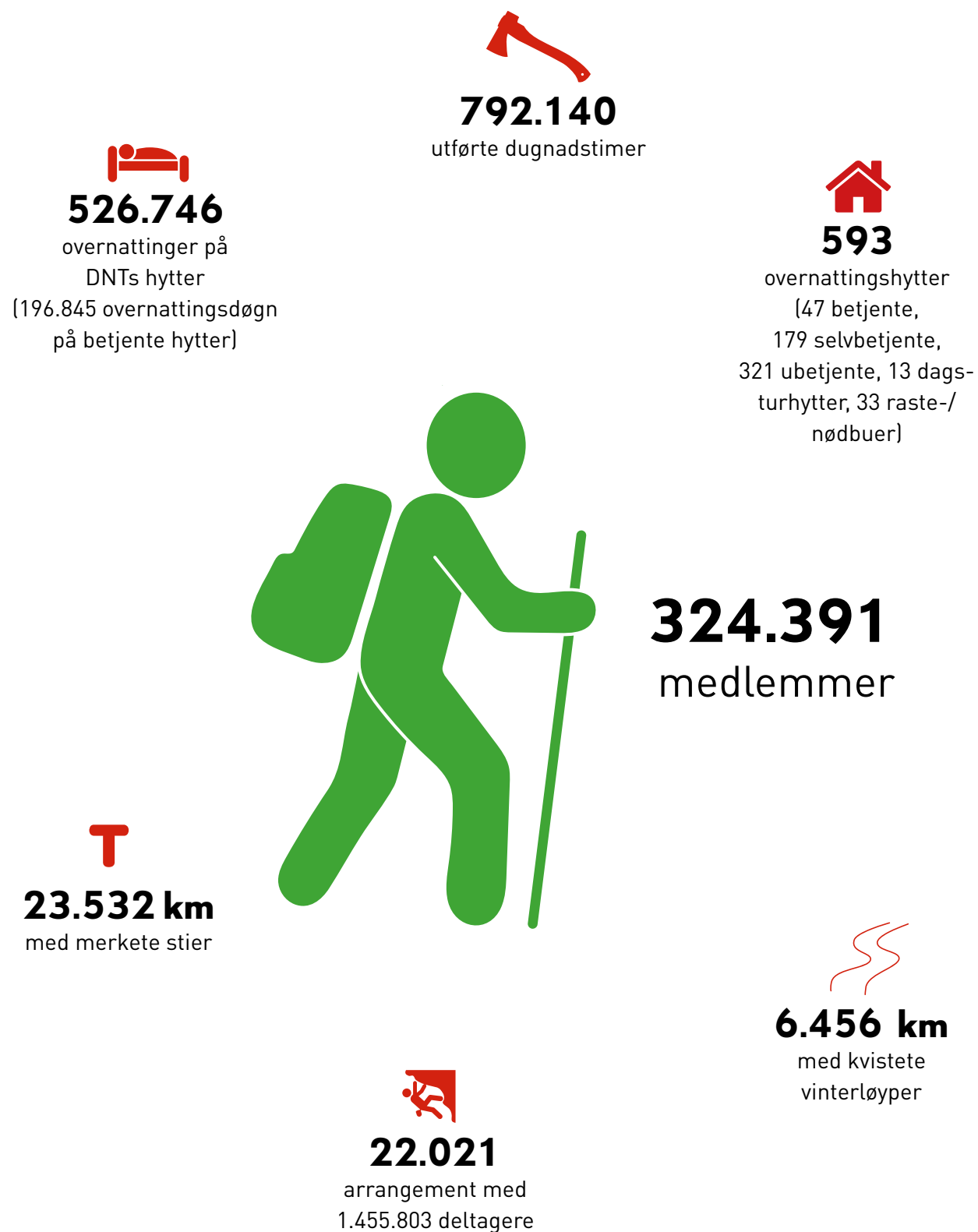

FOTO: ANDRE MARTON PEDERSEN

BARNETILBUDET VOKSER

2024 ble et rekordår for turboklubbene! Hele 43 nye klubber ble startet i 2024, og totalt er det nå over 80 slike klubber for barn rundt omkring i landet.

Turboklubbene er et familievennlig, naturvennlig og billig friluftstilbud gjennom Barnas Turlag. Det er en regelmessig aktivitet hvor barn og deres familier møtes i nærmiljøet hver eller annenhver uke, til fast dag og tid. Turboklubbene støttes av Sparebankstiftelsen DNB og er et sosialt inkluderende tilbud hvor alle barn kan delta, uavhengig av ferdigheter og økonomiske forutsetninger.

FOTO: DANIEL JACOBSEN

NÆRTUR I FOKUS

Det er det nære friluftslivet – hvor terskelen for å delta er lav og fotavtrykket lite – som står i sentrum når DNT videreutvikler tilbudet. Det skal være mulig å få gode friluftsopplevelser nær der hvor folk bor. Derfor jobber vi for å utvide hytte- og rutetilbudet vårt i skogen og langs kysten. På den måten gir vi flere muligheten til å oppleve hyttedrømmen uten å måtte eie egen hytte, noe som både er sosialt og miljømessig bærekraftig.

Signert

42 av **56**

medlemsforeninger har signert bærekraftløftet og gjennom det forpliktet seg til å arbeide for ambisjonene i DNTs bærekraftstrategi, delta i DNTs arbeid for systematisk miljøledelse og innarbeide bærekraftsmålene i egne, lokale handlingsplaner. Disse foreningene utgjør **96 prosent** av medlemsmassen (311.941 av DNTs 324.391 medlemmer).

Rapportert

28 av **56**

medlemsforeninger har rapportert på målene i bærekraftstrategien. Dette er en økning på fem foreninger sammenlignet med 2022. De 28 foreningene utgjør **82 prosent** av medlemsmassen (267.175 medl av 324.391 medlemmer).

DNT skal i perioden spesielt prioritere seks av FNs bærekraftsmål:

DNTS BÆREKRAFT-STRATEGI HAR TRE HOVEDAMBISJONER:

- > DNT skal redusere friluftslivets fotavtrykk
- > DNTs hytte- og rutenett skal være Norges mest bærekraftige ferie- og fritidstilbud
- > DNT skal vær en tydelig stemme for friluftsimteresser og vår felles naturarv

1. AKTIVITETER

MÅL 1:

DNT skal stimulere flest mulig til å bruke nærområdet, egen landsdel og eget land til aktivitet og friluftsliv i hverdag, helg og ferie.

MÅL 2:

DNT skal bidra til økt bruk av klimavennlig transport og redusert transportbehov knyttet til friluftsliv.

MÅL 3:

DNT skal være en pådriver for bærekraftig produksjon og redusert forbruk av utstyr til friluftsliv.

MÅL 4:

DNT skal fremme sporløs ferdsel.

TALLENES TALE

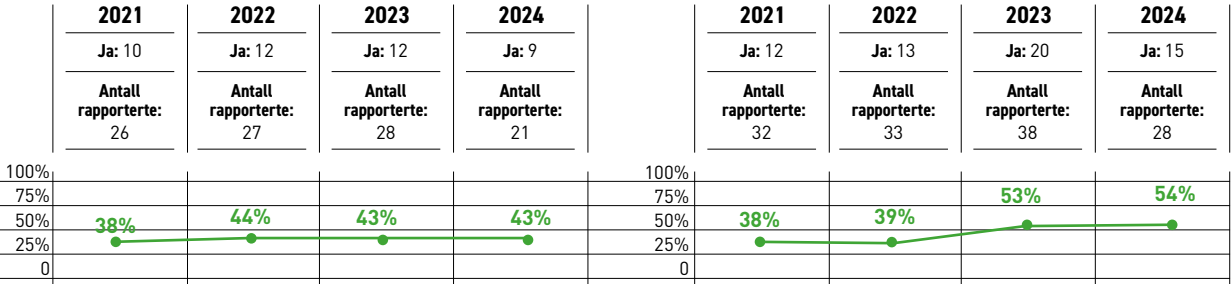
Klimavennlig transport

Hvor stor andel (%) av foreningens aktiviteter/arrangement er tilgjengelig med klimavennlig transport (offentlig kommunikasjon eller samkjøring)? Fordelingen har vært relativt stabil siden rapporteringen startet i 2021.

0-20:	2	TT
20-40:	6	TTTTTT
40-60:	8	TTTTTTTT
60-80:	7	TTTTTTTT
80-100:	5	TTTTT
Totalt:	28	

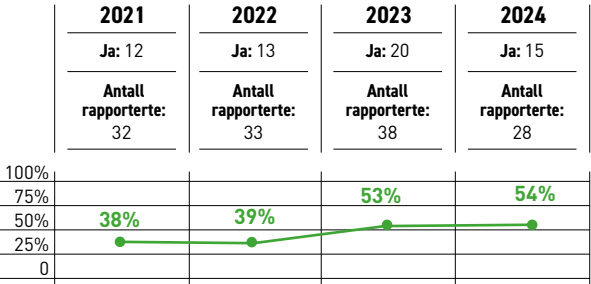
Fast bruksalg

Tilbyr tursenteret fast brukt-salg?

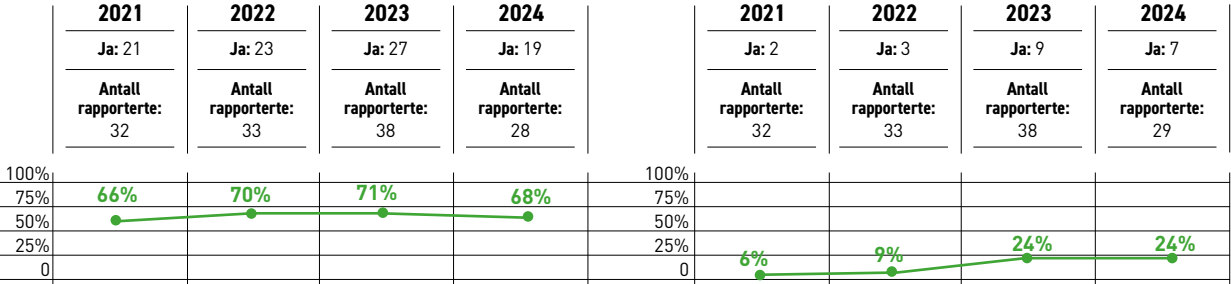
Bruktarrangementer

Gjennomførte foreningen bruksalg-arrangement i løpet av året?

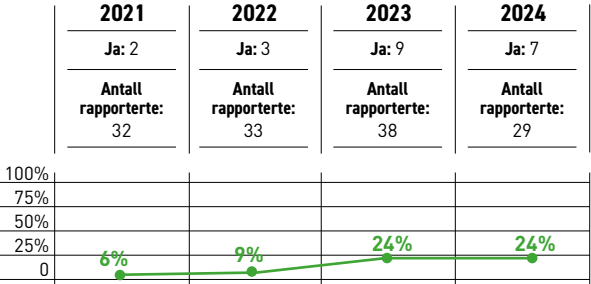
Utlån og utleie

Tilbyr foreningen utlån- eller utleieordning alene eller i samarbeid med andre?

Reparasjon

Tilbyr foreningen utstysreparasjon alene eller i samarbeid med andre?

GRØNN FREDAG: DNT ung har siden 2016 arrangert grønne byttedager for å fronte et enklere, rimeligere og mer bærekraftig friluftsliv. Grønn fredag er en nasjonal byttedag og målet er å skape et motsvar til handelsstandens kampanje «Black Friday». Byttedagen skal bidra til økt bevissthet om klimaavtrykket ved å stadig kjøpe nytt.

Fredag 29. november arrangerte DNT ung «Grønn Fredag» over hele landet (17 lokale arrangement). I tillegg til kjøp og salg av brukt turutstyr, var det flere steder også mulig å reparere klær og utstyr.

REPARASJONSSTAND PÅ VINJEROCK: DNT ung har videreført suksessen med å vise hvordan det er mulig å reparere og ta vare på utstyret sitt uten symaskin eller profesjonell hjelp. Dette ble blant annet gjennomført på Vinjerock med en egen reparasjonsstand. I tillegg fikk festivaldeltagerne veiledning av DNT ung sine frivillige som stilte med utstyr fra DNT ung sin reparasjonssekk.

FOTO: DANIEL JACOBSEN

FOTO: JOHN PETTER NORDBØ

RETUREN VOKSER VIDERE: DNTs reparasjonstjeneste ReTuren er etablert hos Stavanger Turistforening, Trondhjems Turistforening og Hamar og Hedemarken Turistforening. De tre aktørene har utført henholdsvis 416, 113 og 335 reparasjoner i 2024. Fra 2023 til 2024 er dette en økning med 31% i antall reparasjoner. Det er ofte vanlig å regne at et høykvalitets friluftsplass har et avtrykk tilsvarende 25 kg co2. Dersom reparasjon av 864 tur- og friluftsplass erstatter kjøp av tilsvarende nye produkter, tilsvarer disse reparasjonene en årlig besparelse på drøyt 21 tonn co2. Dette tilsvarer omtrent det årlige avtrykket til to nordmenn.

ReTuren har i tillegg holdt 29 kurs i 2024 og gjennom dette bidratt til inspirasjon og kunnskap om søm og reparasjoner.

DNT Oslo og Omegn er nå i ferd med å etablere ReTuren i Oslo. I tillegg vil det satses på bærekraftig produksjon av interiør til foreningens hytter gjennom Sylauget. Dette er et nytt frivilligmiljø som startet opp høsten 2024.

1. AKTIVITETER

MÅL 5:
DNTs tilbud skal være inkluderende for alle alders- og samfunnsgrupper.

MÅL 6:
DNT skal styrke frivilligheten, og den skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet.

Friluftsliv for alle

DNTs medlemsforeninger har i 2024 lagt til rette for at enda flere får mulighet til å oppleve naturen og delta i friluftslivet, blant annet ved å tilby gratis eller rimelige aktiviteter og overnattinger rettet mot grupper som er underrepresentert i friluftslivet. I tillegg har foreningene, gjennom kursing og kompetansehevende tiltak, prosjekter, arrangement og kommunikasjonstiltak, bidratt til å senke terskelen for deltakelse og inspirert flere til å utforske naturen.

TRAFF MED NÆRTUR-FOKUS: I 2024 fylte Kongsberg 400 år. For å få innbyggerne til å bli bedre kjent med nærområdet, hadde Kongsberg og Omegn Turistforening fokus på nærturer gjennom hele året. Hver uke i jubileumsåret ble en ny nærtur publisert på UT.no og i UT-appen. Alle som var innom minst 40 av de lokale turmålene, kunne hente en liten oppmerksomhet på Tursenteret i byen. Totalt ble det registret drøyt 6700 «innsjekk» på de 52 turmålene og over 400 personer var registrert som deltagere.

FOTO: HARALD BØHN

KURS I TILRETTELEGGING: DNT har i 2024 lansert det digitale kurset "Tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelse". Dette er utviklet for å gi ansatte og frivillige i DNT den nødvendige kompetansen til å inkludere personer med funksjonsnedsettelse i frilftsaktiviteter. Kurset fokuserer på holdninger, kjennskap til målgruppen og grunnleggende prinsipper for tilrettelegging. I oktober 2024 ble det arrangert en samling med praktiske øvelser for lokalansatte og tillitsvalgte.

POLARPIKNIK: Hammerfest og Omegn Turlag arrangerte polarpiknik i samarbeid med Hammerfest innvandrer-tjeneste under Lindstrømfestivalen, en festival til ære for polarkokken Adolf Lindstrøm. Arrangementet samlet over 70 deltagere fra India, Spania, Syria, Pakistan og Ukraina.

ØKT MANGFOLD: Økt mangfold blant DNTs frivillige, er en nøkkel for å få flere deltagere ut på tur. Flere foreninger jobber derfor målrettet med å få nye grupper som frivillige. Bodø og Omegns Turistforening har for eksempel hatt en ukrainsk flyktning på praksisplass, og dette bidro til at flere ukrainere ble kjent med DNTs tilbud og engasjerte seg lokalt. DNT Hadeland har arrangert et grunnleggende turlederkurs for ukrainske flyktninger, noe som resulterte i at flere av deltakerne senere har engasjert seg som turledere.

GRATIS FERIETILBUD: I 2024 har rekordmange foreninger arrangert ferieaktiviteter for barn, unge og barnefamilier. Gjennom prosjektet «Naturopplevelser for livet for alle» finansiert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) bidrar DNT til inkludering av barn og unge og senke barrieren for deltakelse. Målgruppen er barn og unge fra familier med vedvarende lav inntekt og barn og unge med nedsatt funksjonsevne. I 2024 rapporterte 19 foreninger inn nesten 4000 deltakere.

TURFEST ETTER FASTEN: På initiativ fra muslimske miljøer i Stavanger og frivillige i Stavanger Turistforening (STF) arrangerte STF og samarbeidspartnere for tredje året på rad en aktivitetsdag for hele familien i forbindelse med Eid. Eid markerer slutten på fastemånedens ramadan og STF har fått stor oppslutning om arrangementet som når ut til deltagere foreningen vanligvis ikke når med sine tradisjonelle aktiviteter.

MER TILGJENGELIG: Med støtte fra fra Lotteri- og stiftelsestilsynet har 23 DNT-hytter i løpet av 2024 blitt gjort mer tilgjengelige for personer med funksjonsnedsettelse. Tiltakene, på både dagsturhytter og betjente hytter, omfatter blant annet forbedret adkomst, bredere dører, ramper, nye HC-toaletter og bedre skilting. Totalt har 11 foreninger vært involvert i prosjektet. Med forbedret tilgjengelighet har DNTs medlemsforeninger bedre muligheter for å arrangere aktiviteter for personer med funksjonsnedsettelse.

TRYGGHET STARTER MED T: Kompetansepakken «Trygghet starter med T» er laget for ansatte og frivillige, med fokus på egen og andres sårbarhet. Den skal styrke evnen til å skape trygge fellesskap og møte mennesker på en inkluderende måte. Pakken dekker behovet for kompetanse innen trygghet og regulering i arbeid med sårbare grupper, men passer også for de som ønsker økt trygghet i generell turledelse. I 2024 har det vært tre kursrunder og et kurslederkurs.

Egen idébank

Flere av disse og andre eksempler er nærmere beskrevet i DNTs idébank for bærekraftiltak. Denne ligger på dnt.no/baerekraft

Tilrettelagte arrangementer

Antall arrangement/turer som er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse:

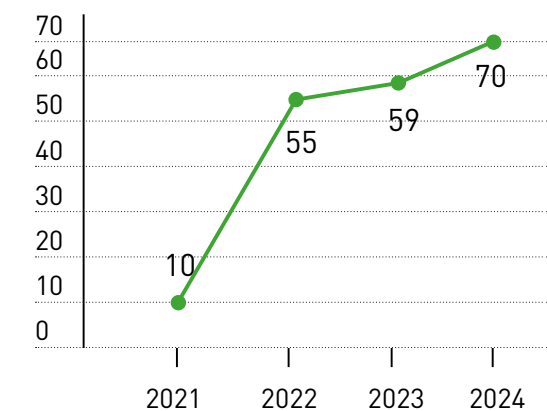
504

FOTO: INGER STOKKELAND

Hytter for alle

Antall hytter med informasjon på UT.no om tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelse:

2. HYTTER OG RUTER

MÅL 7:

DNTs hyttedrift skal være basert på klimavennlige løsninger og lavest mulig ressursbruk. Innen 2030 skal all bruk av fossilt drivstoff avvikles.

MÅL 8:

DNTs hyttedrift og ruter skal ivareta hensynet til dyreliv og annen sårbar natur.

MÅL 9:

DNT skal planlegge, vedlikeholde og bygge hytter og ruter så klima- og miljøvennlig som mulig og med restriktiv arealbruk.

Dieselbruk

Antall liter diesel til energiforbruk på betjente hytter:

185.389 liter

[174.748 liter i 2023]

13 av DNTs betjente hytter har diesel som hovedenergi-kilde, men tallet inkluderer også flere hytter som bruker diesel som supplement. Det jobbes med utfasing av dieselaggregat på flere betjente hytter. Dette er en svært kostbar omlegging. Krækkja og Skogadalsbøen er to av hyttene som vil få nye energiløsninger i 2025.

Energi-effektivisering

I 2024 har 13 av DNTs betjente hytter gjort tiltak knyttet til energieffektivisering. Dette omfatter blant annet installering av solcellepaneler, etterisolering og bytting av vinduer, pelletsfyr og installering av varmepumpe.

FOTO: ØVIND KRISTIANSEN

TILTAKSPLANER FOR VILLREIN: Norge huser de siste restene av villrein i Europa og har et spesielt ansvar for å ta vare på arten. Men villreinen i Norge er i dårlig forfatning og trenger kraftfulle tiltak. 5. april 2024 la regjeringen fram en stortingsmelding som legger føringer for villreinpolitikken. Meldingen følges opp av konkrete tiltaksplaner for noen villreinområder som etter planen skal fastsettes i 2025 og som skal bidra til å bedre leveforholdene for villreinen.

DNTs medlemsforeninger gjør allerede mye for villreinen gjennom sesongstengte hytter, informasjon og kanalisering av ferdsel. DNT er forberedt på å gjøre flere endringer i stinettet vårt framover og gjennom 2024 er arbeidet intensivert for å finne løsninger som kan bidra til å bedre forholdene for villreinen samtidig som vi fortsatt kan ha sammenhengende rutenett og gode naturoplevelser i fjellet.

VILLREINKURS PÅ DNT-HYTTER: Med hytter og ruter i mange villreinområder er DNT opptatt av å styrke kunnskapen til turgåere om villrein og hensynsfull ferdsel. Sommeren 2024 ble det gjennomført et formidlingsprosjekt på syv betjente hytter på Hardangervidda og i Skarvheimen hvor målet var å oppfordre til ansvarlig ferdsel og øke engasjement og kunnskap om villrein. Egne villreinformidlere bidro med foredrag, etterfulgt av gode diskusjoner med både turister og lokalbefolkning. Totalt ble det gitt 20 presentasjoner for til sammen omtrent 500 deltagere. Flere av hyttene hadde også nettbrett med digitale villreinskurs tilgjengelig for gjestene gjennom hele sesongen, samt informasjonsplakater og informasjonsskjermer om villrein. Prosjektet er gjennomført i samarbeid med Norsk Villreinsenter og Buskerud fylkeskommune og vil bli videreutviklet i 2025.

DNT har åpnet 8 nye overnattingshytter i 2024

De nye DNT-hyttene er: Randvik (Aust-Agder Turistforening, ubetjent hytte), Tussvatnet (Bodø og Omegns Turistforening, ubetjent), Storeng Fjellgård (Bodø og Omegns Turistforening, ubetjent), Eikenes vest og øst (DNT Telemark, ubetjent), Fjøløy fort (Stavanger Turistforening, ubetjent), Klatrehytta (Trondhjems Turistforening, ubetjent), Ringkolltoppen (DNT Ringerike, ubetjent) og Kjørrdalsselet (Sogn og Fjordane Turistforening, ubetjent).

Ringkolltoppen

Fjøløy fort

Randvik

Tussvatnet

RESTRIKTIV HYTTEPOLITIKK: Alle hyttene i 2024 er etablerte hytter/bygningsmasse som er overtatt av DNT. Dette er i tråd med DNTs hyttepolitikk som ble vedtatt på Landsmøtet i 2023 og sier at utvidelse av tilbudet først og fremst skal skje gjennom å overta og istandsette allerede etablerte bygg. Der DNT eventuelt bygger nye hytter, bør det fortrinnsvis skje i allerede etablerte byggeområder, og bygging i urørt natur bør så langt som mulig unngås. I de fire årene DNT har laget egen bærekraftrapport, viser tallene at det ikke er bygget noen nye hytter i urørt natur eller tilnærmet urørt natur. Utvidelsen av DNT-tilbudet er kommet i stand gjennom overtakelse av etablerte hytter/bygningsmasse, og kun tre hytter er nybygd. Disse er bygget i et etablert byningsmiljø. Utvidelsen av DNTs hyttetilbud er dermed i tråd med bærekraftmålet om en restriktiv arealbruk.

2. HYTTER OG RUTER

BETJENTE HYTTER

Rapportert på målene

DNT har nå totalt 47 betjente hytter, og av disse så er det 40 hytter som har rapportert på målene i bærekraftstrategien. Dette er identisk med fjoråret.

Reparasjonssekk
Alle DNTs betjente hytter har en reparasjonssekk tilgjengelig for at gjestene skal kunne reparere tur- og fri-luftsutstyr. På fire av hyttene er denne tatt i bruk av gjester minst 50 ganger i 2024.

Utstyrslån

30 av hyttene som har rapportert, har tilbud om utstyrsutlån. Dette er to flere hytter enn i 2023. 22 av hyttene informerer om utleietilbudet på UT.no og på DNTs side for hyttebestilling.

Over 1000 grønne gavekort

FOTO: LINN HOLSTAD HINES

Ferie- og fritidsreiser utgjør en stor del av nordmenns klimaavtrykk. For å redusere avtrykket, er det viktig at reisene foregår så klimavennlig som mulig. «Grønt kort» er en ordning hvor gjester som tar buss til utvalgte DNT-hytter, får et gavekort på 100 kroner som kan brukes på hytta. Initiativet er et samarbeid mellom busselskapene Innenlandstrafikk og Nor-Way bussekspress, DNT og de betjente DNT-hyttene som er tilgjengelig med buss. Målet er å motivere flere til å velge buss framfor privatbil for å bidra til å redusere

klimautslipp ved bruk av DNTs tilbud. 2024 var det tredje året vi delte ut Grønne kort til gjester som tok buss til et utvalg betjente hytter, og i løpet av året ble det delt ut nesten 1100 grønne kort til overnattende gjester. Det var mer enn en dobling i antall utdelte kort fra 2023 til 2024. I en spørreundersøkelse knyttet til ordningen svarer brukerne at Grønt kort-ordningen inspirerer dem til å velge kollektivt på sin neste reise, og at de kommer til å tipse venner og bekjente om ordningen.

BYGGER BEDRE: DNT Oslo og Omegn benytter verktøyet co2pilot i nye byggeprosjekter. Miljøverktøyet bidrar til å redusere miljøavtrykket i byggeprosjekter, og ble i 2024 benyttet i forbindelse med byggingen av badstuen på Torfinnsbu i Jotunheimen og i prosjekteringen av et nytt sovehus på Gjendesheim.

– Uten store ekstrakostnader ser vi at vi ganske raskt kan redusere vårt miljøavtrykk. På sikt er målet at vi skal bruke det i alle større byggeprosjekter, sier Dag Olav Brækkan som er ansvarlig for miljø og bærekraft i DNT Oslo og Omegn.

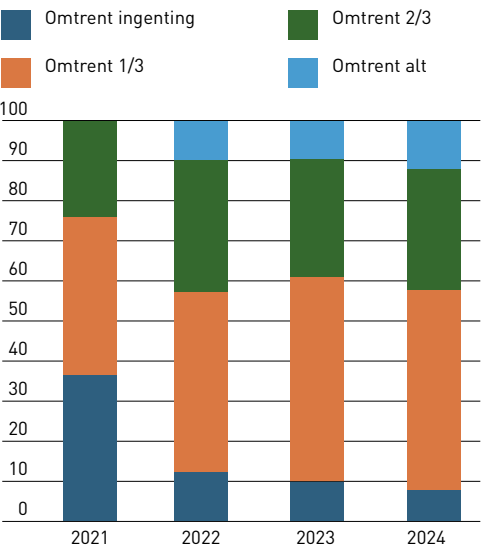
SERVERER HYTTA OPPDRETTSLAKS?

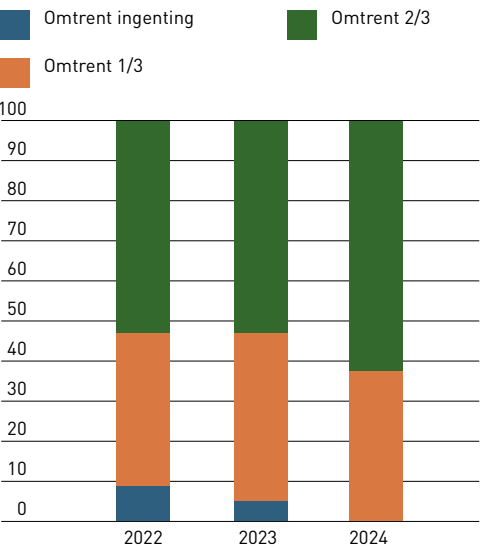
Ja: 14
Nei: 25
Totalt: 39

8 av hyttene som serverer oppdrettslaks, melder om at laksen er miljøsertifisert og/eller fra lukkede anlegg i sjø. Noen av hyttene melder om svært lavt forbruk og noe av dette er ørretoppdrett.

Bruk av lokale råvarer prosentvis fordeling

Bruk av norske råvarer prosentvis fordeling

Matsvinn

100 %

av de betjente hyttene som har rapportert i 2024, sier de jobber aktivt for å redusere matsvinn (40 av 40 hytter). (I 2023 var tallet 97 prosent)

Kildesortering

95 %

38 av de 40 hyttene som har rapportert har kildesortering. I 2023 var det tilsvarende prosent-tallet 97 prosent.

Engangsartikler

88%

av de betjente hyttene som har rapportert i 2024, benytter ikke engangsartikler til vanlig i serveringen (35 av 40 hytter). Tilsvarende tall i 2023 var 89 %.

Flere eksempler er nærmere beskrevet i DNTs idebank for bærekraftiltak. Denne ligger på dnt.no/baerekraft

3. NATUR, KULTURARV OG MILJØ

MÅL 10:
DNT skal jobbe for å sikre rammevilkårene for et naturvennlig og bærekraftig friluftsliv.

MÅL 11:
DNT skal være en pådriver for å bevare natur, friluftslivsområder og landskapskvaliteter.

MÅL 12:
DNT skal jobbe for å redusere motorisert ferdsel i utmark, vassdrag og skjærgård slik at det fortsatt er mulig å oppleve naturen uforstyrret.

MÅL 13:
DNT skal fremme friluftstradisjoner og DNTs kulturarv.

FORENINGENES NATURVERNSAKER

(Fjorårstall i parentes)

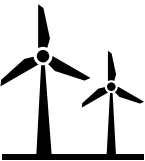
23 av 28 foreninger rapporterer at de har jobbet aktivt med naturvernsaker i 2024. Foreningene er bedt om å svare på hvilke naturvernsaker de har jobbet mest med. Flere avkryssninger har vært mulig. Tallene viser at det jobbes med et bredt spekter av saker. I likhet med 2023 melder flere av foreningene om et samarbeid med Forum for Natur og Friluftsliv (FNF).

Motorisert ferdsel: **7** (7)
TTTTTTTT

Villrein og ferdsel: **8** (9)
TTTTTTTTTT

Vindkraft: **14** (15)
TTTTTTTTTTTT
TTTT

Andre energisaker: **7** (10)
TTTTTTTT

Privat hytteutbygging: **2** (7)
TTTTTTTT

Nye verneområder: **5** (6)
TTTTT

Forvaltning av verneområder: **7** (9)
TTTTTTTT

Andre arealsaker: **13** (20)
TTTTTTTTTTTT
TTT

Årsverk sentralt
I DNT sentralt ble det i 2024 brukt **3,2 årsverk til naturforvaltning og påvirkningsarbeid knyttet til miljøpolitikk**. Det er tre personer som har naturforvaltning som primæroppgave.

Årsverk lokalt
Foreningene rapporterer om at det er brukt totalt **6 betalte årsverk** til naturforvaltning og miljøpolitisk påvirkningsarbeid. Tilsvarende tall i 2024 var 6,93 betalte årsverk.

Foreningene rapporterer om at det er brukt **2045 timer av frivillige** til naturforvaltning og miljøpolitisk påvirkningsarbeid. Denne innsatsen tilsvarer omtrent 1,2 årsverk.

NY LOV OM MOTORFERDSEL: I mai 2024 ble forslag til ny lov om motorisert ferdsel i utmark lagt fram. DNT har levert innspill til lovarbeidet og trekker spesielt fram viktigheten av et fortsatt restriktivt regelverk, særlig når det gjelder fritidskjøring og barmarkskjøring. DNT mener hensynet til natur bør styrkes ytterligere i loven og har foreslått konkrete endringer som i større grad verner om viktige natur- og friluftslivsverdier.

ENERGIPOLITIKK PÅ NATURENS PREMISSE: Det er et stort press på utbygging av både vindkraft og bakkemontert solkraft mange steder i landet. DNT fortsetter arbeidet for å fremme en energipolitikk på naturens premisser, der energieffektivisering, energisparing og natur- og friluftslivshensyn er sentralt. I 2024 har DNT både jobbet opp mot nasjonale myndigheter for å styrke naturens rettsvern i konsesjonssaker og med lokale saker for å stoppe utbyggingsplaner som berører verdifulle natur- og friluftslivsområder.

FOTO: JOHN PETTER NORDBØ

4. VIRKEMIDLER

MÅL 14:
DNT skal etablere felles styringsverktøy for systematisk miljøledelse, for å oppnå og synliggjøre kontinuerlig forbedring.

MÅL 15:
DNT skal samarbeide med partnere og leverandører om strenge bærekraftskrav.

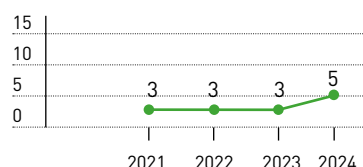
MÅL 16:
DNTs kommunikasjon skal på en positiv måte inspirere til omlegging i retning av en mer bærekraftig livsstil.

MÅL 17:
DNT skal delta aktivt og være løsningsorienterte i klima- og miljødebatten.

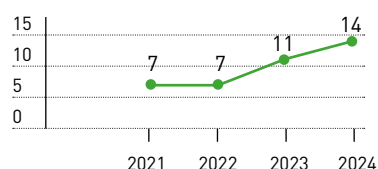
MÅL 18:
DNT skal prioritere markedsføring av hytter, ruter og turområder som, basert på naturens premisser, tåler mer besøk. DNT skal ikke aktivt markedsføre tilbudet til utenlandske flybårne gjester.

MÅL 19:
DNT skal ta i bruk digitale virkemidler som gjør det lettere å ta miljøvennlige valg.

Miljøfyrtårnsertifisert

5 av DNTs foreninger var miljøfyrtårnsertifisert i 2024, dette er: DNT Oslo og omegn, Stavanger Turistforening, Bergen og Hordaland Turistforening, DNT Rana og omegn og DNT Sunnmøre. De to siste er nye i 2024. I tillegg er DNT sentralt også miljøfyrtårnsertifisert.

14 av DNTs betjente hytter var miljøfyrtårnsertifisert i 2024. Dette er: Aurlandsdalen, Bjørnholla, Breivoll gård, Geiteryggghytta, Gjendesheim, Glitterheim, Grimsdalshytta, Kobberhaughytta, Krækkja, Sæteren gård, Gaustatoppen turisthytte, Lysefjorden, Strandedalen og Haukeliseter.

83% Miljøledelse

83 prosent av partnerne til DNT sentralt oppgir at de har et miljøledelsessystem. (Tilsvarende tall for 2023 var 74 prosent)

Sol på taket

Fannaråkhytta, Norges høyest beliggende betjente turisthytte, er en utfordrende arbeidsplass og en krevende hytte å drifte. Blant mange utfordringer, er energi og tilgang på vann blant de største. Sommeren 2024 ble det montert et solcellepanel på taket av hytta. Det har forbedret og forenklet driften på hytta. Solcelleanlegget har gjort det mulig å servere rekordmange boller til dags- og overnattingsgjester, og i 2025 er planen å koble oppvaskmaskinen på solcelleanlegget. Til nå har ansatte brukt flere timer på å vaske opp for hånd, men ved å automatisere dette forventes redusert gassforbruk og en stor innsparing i både vannforbruket og arbeidstid.

FOTO: ULRİK KRAMER

Sjekkliste for samlinger

For at vi skal bidra til å redusere fotavtrykket fra DNTs egne samlinger og møter, har vi i 2024 utviklet en sjekkliste for bærekraftige møteplasser. Denne inneholder spørsmål om alt fra miljøsertifisering, tilrettelegging for kollektivreiser, bærekraftige matvalg og inkluderingen av lokaler. Sjekklista skal bidra til å redusere vårt eget fotavtrykk og sikre inkludering og skal være førende for alle møteplasser DNT sentralt arrangerer og til hjelp og veiledning for foreninger som planlegger store og små møter og samlinger.

En mer bærekraftig annonsestrategi

I 2024 ble ny annonsestrategi for Fjell og Vidde og DNTs digitale kanaler avklart. De nye retningslinjene er allerede trådt i kraft og innebærer at DNTs medlemsmagasin og nettsider som UT.no og DNT.no ikke skal annonsere for utenlandsreiser som sannsynligvis vi innebære fly og at vi heller ikke skal annonsere for hytteprodusenter. Endringene vil bidra til en mer ansvarlig markedsføring, i tråd med målene bærekraftstrategien.

Sjekkliste for natur og miljø

DNTs veileder «Natur- og miljøvurderinger av ruter og turmål» er et verktøy som skal bidra til å styre trafikken til områder som tåler besøk og skape økt bevissthet om hvordan ferdsel kan påvirke natur og hvordan vi kan hindre, redusere eller bøte på slike effekter. 6 av 27 foreninger rapporterer om at de har tatt i bruk veilederen i arbeid på eksisterende og/eller nye ruter. Den lave andelen foreninger som bruker sjekklisten, gjør at vi framover vil fokusere på å få opp bruken av sjekklisten.

Mer informasjon på
www.dnt.no/baerekraft